

เลาะวัง

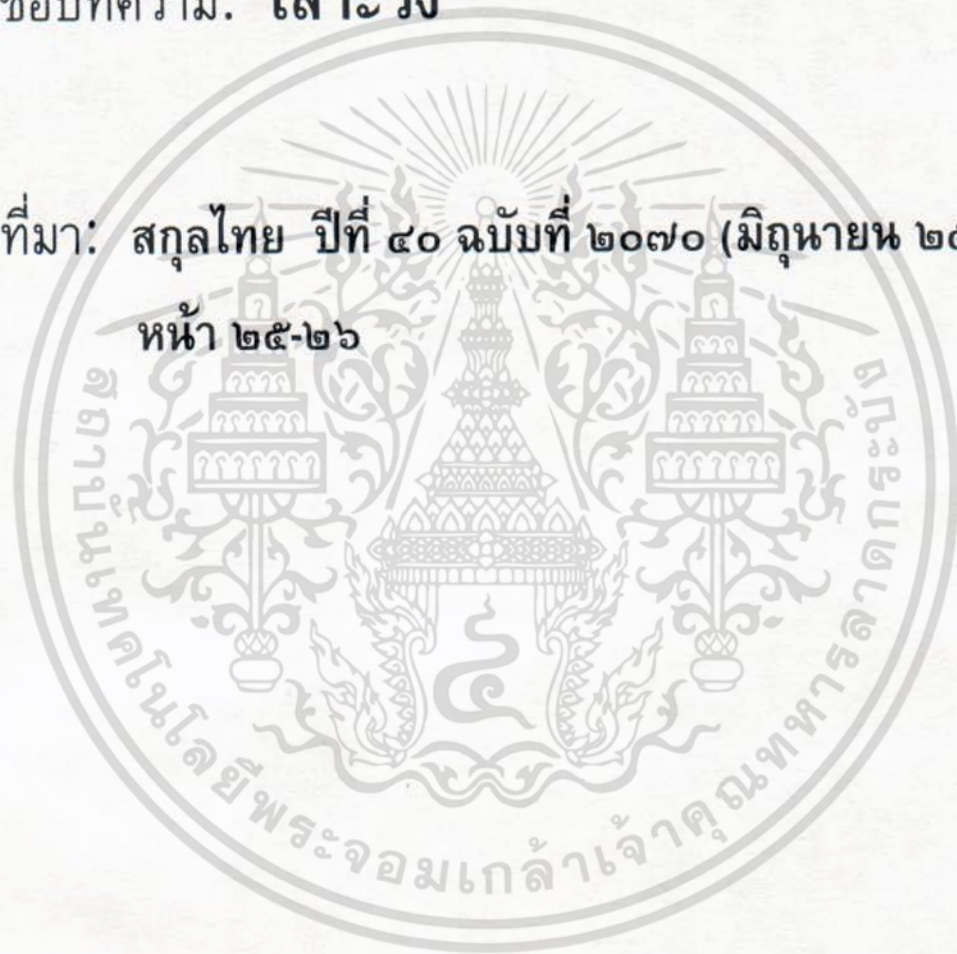
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้เขียน: จุลลดา ภัคดีภูมินทร์

ชื่อบทความ: เลาะวัง

ที่มา: สกฤตไทย ปีที่ ๕๐ ฉบับที่ ๒๐๗๐ (มิถุนายน ๒๕๓๗)

หน้า ๒๕-๒๖

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ และพระราชโอรส จากซ้าย 1. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5
2. สมเด็จเจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ (สมเด็จพระราชปิตุลาบรมพงศาภิมุขฯ) ราชธิดา สมเด็จเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ (สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ) 3. สมเด็จเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ (สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ) 4. พระองค์เจ้าคัคณางค์คุณทูล (พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงพิชิตปรีชากร)

เลาะวัง

จุลลดา ภัคดีภูมินทร์

พระราชหัตถเลขาในรัชกาลที่ ๔

ได้อ่านพบกระแสพระราชหัตถเลขาในรัชกาลที่ ๔ เรื่องหนึ่ง เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพวกที่ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ รับสั่งเรียกว่า ไอ้หัวไม้ หรือ อ้ายหัวไม้ ซึ่งล้วนแต่เป็นลูกท่านหลานเธอ

ในพระราชกระแสนั้นดูจะกริ้วมาก แต่ทรงอัดอั้นอยู่ที่พวก ‘ไอ้ผู้ร้าย’ ล้วนแต่เป็นบรรดาลูกท่านหลานเธอตั้งกล่าว หลายคนเป็นหม่อมราชวงศ์ นัดดาพระองค์เจ้า บางคนก็เป็นหลานเจ้าพระยา

เรื่องราวที่เกิดขึ้นนั้น ปรากฏตามพระราชหัตถเลขา ถึง ‘ท่านผู้เป็นประธานเป็นใหญ่ในแผ่นดิน’ ขณะนั้น คือ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท กรมหลวงเทเวศร์วัชรินทร์ กรมหมื่นนเรศวรานุภาพ เจ้าฟ้ามหามาลา และ ขพณฯ สมุหนายก ขพณฯ สมุหพระกลาโหม ขพณฯ กรมท่า ขพณฯ กรมพระนครบาล ดังนี้

“ขอแจ้งความหรือมายังท่านผู้เป็นประธานผู้เป็นใหญ่ในแผ่นดิน..... ว่าด้วยอ้ายพวกหัวไม้ พวกหม่อมเจ้าปรีดา ในกรมขุนธิเบศบวร แลอ้ายตัน อ้ายโมรา อ้ายมณี อ้ายฉาย อ้ายอะไร ๆ อีก ซึ่งเป็นหม่อมราชวงศ์ อ้ายจร บุตร พระอินทรรักษา แลอ้ายอะไร ๆ อีก มหาดเล็กในพระบวรราชวังหลายนาย แลอ้ายอะไร ๆ อีก สังกัดต่าง ๆ กัน ในพระบรมมหาราชวังบ้าง ในพระบวรราชวังบ้าง

เมื่อวันจันทร์แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ ราษฎรมีเทศน์มหาชาติที่วัดแก้วบางขุนศรี อ้ายพวกนี้ถือสาตราวุธต่าง ๆ เข้าแย่งชิงคนฟังเทศน์แลทุบตีฟันแทงคนฟังเทศน์มีบาดเจ็บหลายคน แลแย่งชิงเอาสิ่งของราษฎรมาบ้าง แล้วตามไปจับจีนเกิดที่เป็นพวกเข้าไปฟังเทศน์อยู่แลเอาดาบสับสี่สะสามเสียง แล้วเอาดาบตัดหางเปียจีนเกิดมัดไพล่หลังมา ส่งอ้ายติมอบ นายสอนพธำมรงค์ ก็รับตัวจีนเกิดผู้หาผิดมิได้ไว้ การในกรมพระนครบาลก็ไม่ได้ความว่า จีนเกิดผิดอะไร เมื่อจับทำประหลาดมาดังนี้ก็หาใครว่าประการใดไม่ ฝ่ายราษฎรที่ถูกจับเข้าชื่อกันเป็นอันมาก แต่มาได้บ้างไม่ได้บ้าง มีหัวหมื่นในกรมพระตำรวจเป็นหัวหน้าอยู่สองนาย สามนาย ทำเรื่องราวมา ยื่นร้องฎีกาแก่ในหลวง เมื่อเดือนอ้ายข้างแรมที่หัวความเกิดแล้ว เดือนเศษ กล่าวโทษออกชื่อแต่หม่อมราชวงศ์ตัน กับนายจร บุตรพระอินทรรักษา สองนายว่า คุมพรรคพวกไปประมาณ ๔๐ คนเศษ ไปทำการตั้งว่านั้นแล้ว แล้วพวกราษฎรที่ถูกจับแลเสียสิ่งของ ได้เชิญนายอำเภอมาชันสูตรบาดแผล และทำคำกฎหมายตราสันทินสิ่งของหายไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แล้วจึงได้ทำเรื่องราวมายื่นแก่พระยาเพชรฆา (พระยาเพชรฆา) ว่ารับไม่ได้ให้ไปเรียน
แก่เจ้าพระยามรราชเกิด”

เจ้าพระยามรราช ขณะนั้น ต่อมาคือ เจ้าพระยาภูธราภัย (นุช บุญรัตพันธุ์) ที่
สมุหนายก

ปรากฏว่าพระยาเพชรฆา ไม่รับเรื่องราวโยนให้ไปเรียนเจ้าพระยามรราช
เจ้าพระยามรราชก็ปิดไปว่า ความพระราชวงศานุวงศ์ ชำระไม่ได้

เป็นเหตุให้พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ กริ้วว่า เสือกใสความให้พื้นหน้าบ้าน
เพราะที่จริงแล้วนายจรรนั้นเป็นหลานเจ้าพระยามรราชหรือพระยาภูธราภัยนั่นเอง รับสั่งว่า
เรื่องการตีรันฟันแทงกันเป็นเรื่องใหญ่ เมื่อมีพระราชวงศานุวงศ์เกี่ยวข้องด้วย กรมพระนคร
บาล ก็ควรจะนำความขึ้นกราบบังคมทูล ไม่ควรเสือกใสผู้ฟ้องร้องไปเสีย

ทรงเห็นว่า ที่เจ้าพระยามรราช กล่าวว่ ความในพระราชวงศานุวงศ์ ชำระไม่ได้
เป็นการทำลายยศศักดิ์แผ่นดิน

พระราชกระแสในพระราชหัตถเลขาดอนนี้ว่าดังนี้

“...ก็ความในพระราชวงศานุวงศ์ชำระไม่ได้คำนี้พิเคราะห์ไป เป็นอันทำลายล้างยศ
ศักดิ์แผ่นดินนัก ดูเหมือนเมืองไทยไม่มีเจ้านายที่เป็นเชื้อสายสืบราชตระกูลครอบ
ครองอาณาจักรโดยยุติธรรมเที่ยวแท้ดังนี้เลย ดูเหมือนเอาอายุผู้ร้าย อายุหัวชะโมย
อายุคนแข็งขันที่ใครฆ่าฟันไม่ได้แล้ว มายกให้เป็นเจ้าเพราะความกลัวต้องยอมเป็น
ข่าวเป็นข่ามัน พี่น้องลูกหลานกระเส็นกระสายของเจ้าชะโมยไปเที่ยวคุมเหงใครก็คุม
เหงได้ ไม่มีใครว่ากล่าวฟ้องร้อง ถึงจะมีผู้มาฟ้อง ก็ไม่มีใครว่ากล่าวให้ได้

ก็เมื่อผู้ใดว่าอย่างนี้ ว่าความพระราชวงศานุวงศ์รับไม่ได้ ชำระไม่ได้นั้น ก็เป็นอัน
ลบล้างเกียรติยศแผ่นดิน ทำให้เป็นเหมือนอาณาจักรโจร ไม่เชิดชูเกียรติยศแผ่นดินที่ตั้งอยู่
ในยุติธรรม สืบเชื้อวงศ์เป็นเจ้าเป็นนายมาหลายชั่วคนดังนี้เลย...”

เรื่องหม่อมราชวงศ์ตันและนายจรร กับพวกลูกท่านหลานเธอทั้งหลายไปอาละวาดใน
งานเทศน์มหาชาตินี้ พระวินัยกิจจารีเถร พระราชาคณะ วัดศรีฐาน คลองบางพรหม กราบ
บังคมทูลว่า ที่ตำบลนั้นแต่ไหนแต่ไรมาก็สงบอยู่ จนกระทั่ง หม่อมราชวงศ์ตันไปได้ภรรยาที่
นั้น พวกคนพาลจึงไปมาชุมนุมกันมากขึ้นทุกที พอเกิดความตีรันฟันขวายกันที่วัดแก้ว วัดอื่นก็
เลยไม่กล้ามีงาน เพราะพวกหัวไม้พวกนี้ เมื่อไม่มีใครกล่าวกล่าว ก็กำเริบทำทายเป็นกลัวใคร
ราษฎรกลัวหัวหดกันหมด เลยงดเทศน์มหาชาติกันทุกวัดทั้งตำบล

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ มีรับสั่งให้เกาะตัวหม่อมราชวงศ์ รวมทั้งหม่อม
เจ้าผู้เป็นบิดามาชำระความ สำหรับนายจรรนั้นหลบอยู่บ้านเจ้าพระยาภูธราภัยผู้เป็นปู่ ต้อง
ทรงขอร้องว่ากล่าวกับพวกข้างในในวังที่เป็นลูกหลานเจ้าพระยาภูธราภัยให้ไปกราบเรียน
ตักเตือนให้ส่งตัวนายจรรกับบ่าวที่ไปด้วยกันจึงได้ตัวมา

ไม่ปรากฏหลักฐานว่า บรรดาลูกท่านหลานเธอเหล่านี้ได้รับโทษทัณฑ์อย่างไรบ้าง
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยนาให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้